

Nowy wymiar statystyki

Jednym z najbardziej cennych dóbr cywilizacji jest obecnie informacja. Może ona być uznana za wartościową jedynie wtedy, gdy jest prawdziwa, rzetelnie opracowana, łatwo dostępna i poparta wynikami skrupulatnych badań. Właśnie celem działania statystyki publicznej jest dostarczenie referencyjnych danych o zjawiskach społecznych, gospodarczych i środowiskowych – dotyczących zarówno całego kraju, jak i najbliższego otoczenia – w sposób przystępny i zrozumiały dla każdego odbiorcy. Warto zadać sobie pytanie: w jaki sposób rozwój nowoczesnych technologii oraz wzrost wymagań społeczeństwa wpływa na jakość danych i usług oferowanych przez statystykę publiczną?

Statystyka publiczna dopiero w XIX w. na dobre weszła do życia społeczno-politycznego. Dziś trudno wyobrazić sobie współczesny świat bez dostępu do bieżących danych statystycznych będących podstawą działania społeczeństwa informacyjnego. We wszystkich krajach należących do ONZ do gromadzenia informacji istotnych z punktu widzenia funkcjonowania państwa powołuje się odrębne instytucje upoważnione do zbierania i przetwarzania danych. W Polsce określa to Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Badania prowadzone w jej ramach dotyczą różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego, w tym sytuacji demograficznej oraz stanu środowiska naturalnego. Poprzez zauważalny wzrost liczby zastosowań statystyki w różnorodnych dyscyplinach, nie tylko naukowych, ale też finansach, telekomunikacji, marketingu oraz zarządzaniu, można mówić o jej niebagatelnym wpływie na rozwój społeczeństwa i gospodarki, którego podstawą jest wartościowa informacja. Opisywana tendencja poszerzenia zakresu wykorzystania statystyki nieodrodną wiąże się z rozpowszechnieniem nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych. Powstaje coraz więcej możliwości, nie tylko komunikowania się na odległość, ale również załatwiania spraw bez konieczności fizycznej obecności w danym miejscu. Asortyment usług świadczonych drogą elektroniczną systematycznie się zwiększa, również w sferze działań instytucji publicznych.

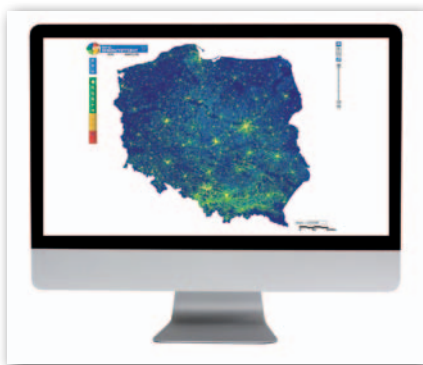
Polska statystyczna

Postęp w statystyce publicznej mocno zauważalny jest w Polsce. Do jej głównych założeń należy tworzenie wielowarstwowych baz danych, zapewnienie nieograniczonego dostępu do informacji oraz edukacja statystyczna. W ostatnim czasie duży nacisk kładzie się na tworzenie elektronicznego systemu umożliwiającego łatwy i – co ważne – powszechny dostęp do publikowanych danych. Znaczącym motorem napędowym rozwoju elektro-

nicznej administracji (wykorzystującej nowe technologie w celu poprawy swoich usług) stały się środki z funduszy Unii Europejskiej. Szczególnie służy temu 7 Oś Priorytetowa Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013, w ramach której realizowany jest Projekt „Portal Geostatystyczny – Faza II”.

Portal Geostatystyczny to narzędzie oparte na technologiach wykorzystujących dane geoprzestrzenne bazujące na tzw. Systemach Informacji Geograficznej GIS (ang. Geographic Information System). Celem jest tu wspieranie procesów decyzyjnych bazujących na gromadzeniu, przetwarzaniu oraz wizualizacji danych geograficznych połączonych z danymi statystycznymi. W portalu są także zawarte rozwiązania będące odniesieniem do specyfikacji znajdujących się w przepisach wykonawczych do Dyrektywy INSPIRE ustanawiającej Infrastrukturę Informacji Przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej, a także w Ustawie z dnia

4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej. Przykładem jest publikowanie wyników badań statystycznych w siatce kilometrowej (grid).

Jakość prezentacji

Operowanie na wielkiej ilości danych obejmujących cały obszar kraju lub całą populację wymaga stworzenia mechanizmów pozwalających na odpowiednie agregowanie danych do postaci oczekiwanej przez odbiorcę – w podziale na jednostki podziału administracyjnego lub przestrzenne jednostki statystyczne prowadzone na potrzeby przeprowadzania spisów powszechnych albo też w podziale na dowolne obszary, np. siatkę kwadratów o wymiarze 1 kilometra. W ten sposób uzyskuje się nową jakość prezentacji danych statystycznych elastycznie odpowiadającą na różnie określone potrzeby informacyjne odbiorców. Prace nad stworzeniem metodologii prezentowania danych statystycznych, w podziale innym niż stosowany najczęściej podział administracyjny, rozpoczęto w Głównym Urzędzie Statystycznym już w 2013 roku. Powyższe działania realizowane są przy pomocy Portalu Geostatystycznego – interaktywnej aplikacji udostępnionej pod adresem geo.stat.gov.pl.

Portal Geostatystyczny to nowoczesne narzędzie do interaktywnej prezentacji i publikacji informacji statystycznych pozyskanych w spisach powszechnych oraz danych z Banku Danych Lokalnych (BDL) w postaci różnego rodzaju analiz przestrzennych prezentowanych na mapach (kartogramach i kartodiagramach).

Dane uzyskane podczas spisów powszechnych przedstawiane są na uprzednio opracowanych podkładach mapowych zawierających następujące warstwy: ortofotomapa, podział administracyjny, podział statystyczny, cen-

troidy miejscowości, sieć ulic, punkty adresowe. Ze względu na tajemnicę statystyczną dwie ostatnie warstwy dostępne są jedynie dla użytkowników wewnętrznych.

Mocna strona – funkcjonalność

Już w trakcie tworzenia Portalu Geostatystycznego duży nacisk kładziony był na funkcjonalność przekładającą się na szybkie i stosunkowo proste przeglądanie obszernych zbiorów danych. Tak też intuicyjny interfejs, wyszukiwarka zjawisk tematycznych lub miejscowości, opcja selekcji i identyfikacji obiektów z poziomu mapy czy wybór poziomu agregacji to bez wątpienia największe zalety aplikacji. W tym wypadku nie można także pominąć znaczenia interaktywnej formy prezentacji. To dzięki tej właściwości każdy użytkownik może znajdować zbiory danych wyselekcjonowane wg indywidualnych potrzeb, a także ustawiać własne parametry wizualizacji, takie jak skala barw czy widoczność granic jednostek podziału terytorialnego. Dodatkowym udogodnieniem jest również możliwość wydruku lub eksportu wybranych prezentacji do odpowiedniego formatu.

Wszystkie ww. funkcje portalu czynią go narzędziem unikatowym wśród dotychczasowych form publikacji danych statystycznych. Szybko zauważalne są tu starania twórców, aby system mógł odpowiadać na intuicyjne potrzeby odbiorcy i pozwalał na uzyskanie istotnych informacji w stosunkowo

krótkim czasie. Bez wątpienia jest to olbrzymi krok naprzód w postępie statystyki publicznej.

Rozwój wciąż trwa!

Rozbudowa istniejącego portalu o nowe funkcjonalności i e-usługi to cel rozpoczętego przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 r. Projektu „Portal Geostatystyczny – Faza II”. W wyniku realizacji Projektu użytkownicy Portalu Geostatystycznego będą mogli przeprowadzać zaawansowane analizy geostatystyczne na bazie udostępnianych danych oraz korzystać z szerokiego zakresu dodatkowych funkcjonalności, jak na przykład: przygotowywanie map tematycznych na bazie własnych danych, wykonywanie zapytań przestrzennych w czasie rzeczywistym, korzystanie z danych Banku Danych Lokalnych w pełnym zakresie z dostępem do wielu istotnych szeregów czasowych na różnych poziomach prezentacji czy też zaawansowana edycja wydruku mapy do celów publikacyjnych.

Zupełnie nową usługą dla użytkowników będzie aplikacja mobilna Portalu Geostatystycznego dedykowana na urządzenia przenośne typu smartfon, iPhone czy iPad, która będzie umożliwiała szybką i łatwo dostępną prezentację wybranych danych statystycznych. Wśród lawinowo rosnącej liczby aplikacji mobilnych o różnej wiarygodności opcja wizualizacji rzetelnych i referencyjnych danych statystycznych na mapach z Głównego Urzędu Statystycznego bez wątpienia jest propozycją atrakcyjną. Aby rozwój II Fazy Projektu przebiegał w sposób konstruktywny, ale i klarowny dla szerszej grupy odbiorców, przewidziana została specjalna konferencja pt. „Portal Geostatystyczny – platforma nowych możliwości”, która odbędzie się 13 sierpnia w Hotelu Novotel w Warszawie. Już dziś zaproszeni do uczestnictwa w wydarzeniu goście mogą rejestrować się poprzez formularz kontaktowy dostępny na stronie internetowej konferencja-geostat.pl.

Szeroki zakres korzyści

Usługi oferowane przez Portal Geostatystyczny zapewniają wiele korzyści, które mogą odczuć różnego rodzaju odbiorcy informacji statystycznych. Począwszy od osób indywidualnych zainteresowanych różnymi zjawiskami występującymi na terenie naszego kraju, poprzez środowisko naukowe, do przedsiębiorców i przedstawicieli innych jednostek działających na rzecz pożytku publicznego. Prezentacja danych statystycznych na mapach znacząco ułatwia przyswajanie informacji. Informacje statystyczne, oprócz zaspokajania potrzeby ciekawości, wspomagają również podejmowanie decyzji istotnych dla prowadzenia działalności, czy to przez podmioty publiczne, czy gospodarcze. Na przykład informacja o liczbie dzieci mieszkających na danym obszarze może pomóc w podjęciu decyzji o rozmieszczeniu szkół czy innych placówek kulturalno-oświatowych, natomiast profil wiekowy czy dochodowy mieszkańców danego obszaru może pomóc przedsiębiorcom w podjęciu decyzji co do lokalizacji punktów prowadzenia swojej działalności itp.

Rozbudowany Portal Geostatystyczny przyczynić się może również do zwiększenia efektywności działań administracji rządowej i samorządowej w zakresie usprawnienia procesu inwestycji, planowania przestrzennego i budżetowania poprzez zapewnienie szybkiego i sprawnego dostępu do aktualnych danych przestrzennych niezbędnych do planowania i realizacji działań w sytuacjach kryzysowych. W efekcie można się spodziewać wzrostu efektywności działań instytucji administracji publicznej korzystających z tych danych. Tym samym praktycznie będą wdrażane postanowienia dyrektywy INSPIRE (dot. infrastruktury informacji przestrzennej w Europie) oraz zostanie poszerzona możliwość współpracy między instytucjami w zakresie wymiany informacji i zwiększenia e-usług dla społeczeństwa. ■

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i środków budżetu państwa w ramach 7. Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013

Dotacja na innowacje - inwestujemy w waszą przyszłość